

Poliklinikte Medikal Probleme Neden Olan Bağımlılıklarda Motivasyonel Yaklaşım

Bölüm 24

Sercan KARABULUT¹

GİRİŞ

Medikal sorunlara sahip olan hastaların (özellikle acil servise başvuran hasta grubunda) önemli ve zorlayıcı bir kısmını bağımlılığı bulunan hastalar oluşturmaktadır. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hekimlerin, hastanın yönetimi, talepkar tavırlar karşısında yaşanan güçlükler ve hasta motivasyon düzeyinin değişkenliği hastaya yaklaşımı karmaşıktır(1).

Psikiyatrik bir hastalık olarak alkol ve madde kullanım bozuklukları, uzun yıllardır bir hastalık olmaktan çok “irade eksikliği” olarak görülmüş, bu nedenle 1970’lerin sonlarına kadar tedavi yaklaşımlarında ciddi eksiklikler dikkat çekmiştir(2). Son dönemde özellikle hastalığın nörobiyolojik temellerinin kıymetli çalışmalarla gösterilmesi ve idame tedavilerinin hasta ayık kalma oranları üzerine katkılarının artmasıyla, bağımlı hastalara yaklaşım paradigmatları da değişmiştir(3).

Genel Bilgiler ve Son Gelişmeler

Amerikan Psikiyatri Birliği’nin yayınladığı en güncel tanı ölçütü kitabı olan DSM-5’te, Madde ile ilişkili bozukluklar ve bağımlılık bozuklukları bölümünde 10 ayrı madde kümesi tanımlanmaktadır:

¹ Psikiyatri Uzmanı, Antalya Atatürk Devlet Hastanesi Amatem Kliniği, drs_karabulut@hotmail.com

Sonuç

Bağımlılık sorunları yaşayan ya da yaşamaya aday, riskli kullanım altında olan bir hasta ile karşılaşıldığında, hedef bir görüşmede bütün sorunların çözümü olmayacaktır. Fakat araştırmaların ortak sonucu kısa müdahalelerin hasta motivasyonunda gözle görülür değişikliklere yol açmasıdır. Hasta ile durumunu konuşurken, özyeterliliğini destekleyen ve özerkliğini tehdit etmeyen bir tutum; ileri aşamalarda tedavi süreçlerini de olumlu etkileyecektir.

Sonuçta hiç kimse tamamen motivasyonsuz değildir, fakat hastanın önceliği, hekimin önceliklerinden farklı olabilir. Herhangi bir ilerleme kaydedilemeyen durumlarda gelecek için açık kapı bırakmak doğru bir strateji olabilir(17).

KAYNAKLAR

1. Stockwell T, Zhao J, Panwar S, et al. Do “moderate” drinkers have reduced mortality risk? A systematic review and meta-analysis of alcohol consumption and all-cause mortality. *J Stud Alcohol Drugs*. 2016;77:185-198. doi:10.15288/jsad.2016.77.185.
2. Levine H. The discovery of addiction: changing conceptions of habitual drunkenness in America. *J Stud Alcohol*. 1978;39(2):143-174.
3. Koob GF, Volkow ND. Neurobiology of addiction: a neurocircuitry analysis. *Lancet Psychiatry* 2016;3:760-773.
4. Amerikan Psikiyatri Birliği(2013). DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı. Ankara:Hekimler Yayın Birliği Yayıncılık.
5. Substance Abuse: The Nation’s Number One Health Problem(2001). Princeton, NJ: The Robert Wood Johnson Foundation.
6. Cruickshank CC, Dyer KR. A review of the clinical pharmacology of methamphetamine. *Addiction*. 2009;104(7):1085-1099.
7. Seth D, Haber PS, Syn WK, Diehl AM, Day CP. Pathogenesis of alcohol-induced liver disease: classical concepts and recent advances. *J Gastroenterol Hepatol*. 2011;26(7):1089-1105.
8. Crowe AV. Substance abuse and the kidney. *QJM*. 2000;93(3):147-152.
9. Miller WR, Rollnick S(2002). Motivasyonel Görüşme İnsanları Değişime Hazırlama. Ankara:Hekim Yayın Birliği Basım Yayın.
10. Farrall M. The use of motivational interviewing techniques in offending behaviour group work. *Motivational Interviewing Newsletter: Updates, Education and Training* 2001;8(1):8-12.
11. Dunn C, Deroo L, Rivara FP. The use of brief interventions adapted from motivational interviewing across behavioral domains: A systematic review. *Addiction* 2001;96(12):1725-1742.
12. Garnett C, Crane D, West R, et al. Identification of behavior change techniques and engagement strategies to design a smartphone app to reduce alcohol consumption using a formal consensus method. *JMIR Mhealth Uhealth*. 2015;3(2):e73.

13. Kim SJ, Marsch LA, Guarino H, Acosta MC, Aponte-Melendez Y. Predictors of outcome from computer-based treatment for substance use disorders: results from a randomized clinical trial. *Drug Alcohol Depend.* 2015;157:174-178.
14. Dench S, Bennett G. The impact of brief motivational intervention at the start of an outpatient day programme for alcohol dependence. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy* 2000;28:121-130.
15. Cunningham JA, Wild TC, Cordingley J, et al. Twelve-month follow-up results from a randomized controlled trial of a brief personalized feedback intervention for problem drinkers. *Alcohol Alcohol.* 2010;45(3):258-262.
16. DiClemente CC, Prochaska JO(1998). *Toward a comprehensive, transtheoretical model of change: Stages of change and addictive behaviors.* New York:Plenum Press.
17. Marsch LA, Guarino H, Acosta M, et al. Web-based behavioral treatment for substance use disorders as a partial replacement of standard methadone maintenance treatment. *J Subst Abuse Treat.* 2014;46(1):43-51.